

પરિશિષ્ટ 18: નકલી ચલણી નોટો ઓળખવી અને સંચાલન કરવું

બેંકોને નકલી નોટો શોધીને જમ કરવાની સૂચના આપવામાં આવી છે. ભારતીય રિઝર્વ બેંકના પરિપત્રમાં જારી કરવામાં આવેલી સૂચનાઓ નીચે મુજબ આપવામાં આવી છે:

1. નકલી નોટો ઓળખવી:

- કાઉન્ટર પર આપવામાં આવેલી અથવા જલ્થાબંધ રજૂ કરનાર દ્વારા સીધી બેંક ઓફિસ અથવા કરન્સી ચેસ્ટ પર પ્રાપ્ત થયેલી બેંક નોટોની અધિકૃતતા માટે મશીનો દ્વારા તપાસ કરવી જોઈએ.
- કાઉન્ટર પર અથવા બેંક-ઓફિસ અથવા કરન્સી ચેસ્ટ પર મળેલી નકલી નોટો, જો કોઈ હોય તો, માટે ગ્રાહકના ખાતામાં કોઈ ક્રેડિટ આપવામાં આવશે નહીં.
- નકલી નોટો રજૂ કરનારને પરત કરવી જોઈએ નહિ અથવા બેંકની બ્રાંચ અથવા ટ્રેઝરી દ્વારા તેનો નાશ કરવો જોઈએ નહીં.

2. નકલી નોટો જમ કરવી:

નકલી તરીકે નિર્ધારિત કરવામાં આવેલી નોટ પર “કાઉન્ટરફેઈટ નોટ” તરીકે સ્ટેમ્પ લગાવવામાં આવશે અને RBI દ્વારા નિર્ધારિત ફોર્મેટમાં જમ કરવામાં આવશે. જમ કરવામાં આવેલી દરેક નોટ પ્રમાણીકરણ હેઠળ, આ ચોક્કસ હેતુ માટે જાળવવામાં આવેલા રજિસ્ટરમાં નોંધવામાં આવશે.

3. રજૂ કરનારને રસીદ આપવી:

- જ્યારે બેંકની બ્રાંચ અથવા બેંક ઓફિસ અને કરન્સી ચેસ્ટના કાઉન્ટર પર અથવા ટ્રેઝરીમાં રજૂ કરવામાં આવેલી બેંક નોટ નકલી હોવાનું જણાય, ત્યારે રજૂ કરનારને એક સ્વીકૃતિ રસીદ જારી કરવી આવશ્યક છે.
- રજૂ કરનાર રસીદ પર સહી કરવા માટે તૈયાર ન હોય તેવા કિસ્સામાં પણ રસીદ જારી કરવાની રહે છે.